

Preses relīze

Luksemburgā, 2019. gada 6. jūnijā

Lai sasniegtu mērķus atjaunojamo energoresursu jomā, Eiropas Savienībai nepieciešams vairāk izmantot vēja un saules enerģiju, brīdina revidenti

Jaunajā Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā teikts, ka ES ir jāveic būtiski pasākumi, lai ražotu vairāk elektrības no vēja un saules enerģijas un sasniegtu mērķus atjaunojamo energoresursu jomā. Kaut arī vēja un saules enerģijas izmantošana kopš 2005. gada ir ievērojami palielinājusies, revidenti ziņo, ka kopš 2014. gada ir bijis palēninājums. Komisijai ir jānodrošina dalībvalstis atbalstīt turpmāku izmantošanu, rīkojot izsoles papildu atjaunojamo energoresursu jaudas piešķiršanai, veicinot iedzīvotāju līdzdalību un uzlabojot izmantošanas nosacījumus. Vienlaikus revidenti brīdina, ka puse no dalībvalstīm sastapsies ar lielām grūtībām, cenšoties sasniegt savus 2020. gada atjaunojamo energoresursu mērķus.

ES mērķis ir līdz 2020. gada beigām ražot piekto daļu enerģijas no atjaunojamiem energoresursiem elektrības, apkures un dzesēšanas un transporta vajadzībām. Laikā no 2005. līdz 2017. gadam elektrības ieguve no atjaunojamiem energoresursiem Eiropas Savienībā ir divkārtšojusies — no aptuveni 15 % līdz gandrīz 31 %. Vēja un saules fotoelementu nozares pašlaik veido lielāko daļu no atjaunojamo energoresursu elektrības, un izmaksu samazināšanās padara tās par arvien konkurētspējīgāku alternatīvu fosilo kurināmo dedzināšanai.

Revidenti vērtēja, kāda ir bijusi ES un dalībvalstu virzība uz mērķu sasniegšanu atjaunojamo energoresursu jomā. Viņi devās uz Vāciju, Grieķiju, Spāniju un Poliju, lai pārbaudītu, vai finanšu atbalsts elektrības ražošanai no vēja un saules enerģijas ir bijis efektīvs.

Revidenti konstatēja, ka sākotnējās atbalsta shēmas vairākos gadījumos ir bijušas pārmēru subsidētas, un tāpēc ir cēlušās elektrības cenas vai palielinājies valsts deficīts. Pēc 2014. gada, kad

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

dalībvalstis beidzot samazināja atbalstu, lai atvieglotu slogu patērētājiem un valsts budžetam, investoru uzticēšanās samazinājās un tirgus attīstības temps palēninājās.

*“Dalībvalstis veicināja investīcijas vēja un saules enerģijas jomā, taču veids, kādā tās samazināja atbalstu, atturēja potenciālos ieguldītājus un palēnināja ieviešanu,” teica par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis **George Pufan**. “Palēninājums virzībā uz elektrību no atjaunojamiem energoresursiem nozīmē, ka ES 2020. gada mērķi mēs varētu nesasniegt.”*

Revidenti uzskata, ka, lai palielinātu investīcijas, ir ļoti svarīgi rīkot izsoles papildu atjaunojamo energoresursu jaudas piešķiršanai, noteikt solīšanas cenu un veicināt iedzīvotāju līdzdalību “zaļajā ekonomikā”. Turklāt, lai uzlabotu nosacījumus dalībai atjaunojamo energoresursu tirgū, ir vajadzīgi vēl citi pilnveidojumi, kas ļautu izvairīties no ierobežojošiem telpiskās plānošanas noteikumiem, ilgstošām administratīvām procedūrām un novērstu tīkla nepietiekamību.

Revidenti arī secināja, ka puse no dalībvalstīm jau 2017. gadā bija noslēdzošajā posmā attiecībā uz saviem 2020. gada mērķiem atjaunojamo energoresursu jomā, taču viņi brīdina, ka otrai pusei būs jāiegulda daudz lielākās pūles, lai sasniegtu 2020. gada mērķus. Revidenti pauž bažas par to, vai ar atjaunojamo energoresursu jomas līderu centieniem pietiks, lai kompensētu šīs jomas atpalicēju rezultātus un sasniegtu ES vispārējo mērķi.

Pašreizējie noteikumi nenodrošina savlaicīgu ziņošanu par to, kā sokas ar atjaunojamiem energoresursiem, un Komisijai nav pilnvaru vērsties pret lēnu īstenošanu dalībvalstīs, secina revidenti. Viņi atzīmē, ka ES 2030. gada mērķis atjaunojamo energoresursu jomā ir vismaz 32 %, un brīdina, ka to var būt grūti sasniegt, ja nav saistošu valsts mēroga mērķu. Viņi arī brīdina, ka šā mērķa sasniegšanai vajadzēs ievērojamu valstu publiskā un privātā finansējuma apjomu papildus ES finansējumam, kas ir šā ziņojuma uzmanības centrā.

Lai stāvokli uzlabotu, viņi sniedz turpmāk minētos ieteikumus:

- o koncentrēties uz nepilnību novēršanu, lai sasniegtu 2020. gada mērķus;
- o vienkāršot procedūras un uzlabot statistikas datu savlaicīgumu;
- o plānot pietiekami daudz izsoļu un veicināt ieguldījumus tīkla infrastruktūrā;
- o nodrošināt labāku uzraudzību.

Piezīmes izdevējiem

No 2005. līdz 2017. gadam vēja un saules enerģijas ražošana Eiropas Savienībā ir palielinājusies attiecīgi par 400 % un 8000 %. No 2007. līdz 2020. gadam atjaunojamo energoresursu projektiem ES ir piešķirusi aptuveni 8,8 miljardus EUR no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda, tostarp aptuveni 972 miljonus EUR ieguldījumiem vēja enerģijā un 2,9 miljardus EUR ieguldījumiem saules enerģijā. Atbalsts parasti tiek sniegts, izmantojot garantētas pārdošanas cenas, piemaksas vai papildu ieņēmumus no tirgojamiem sertifikātiem. Attiecībā uz 2021.–2027. gadu Komisija ierosina piešķirt aptuveni 71,8 miljardus EUR darbībām, kas atbalsta klimata mērķus, tostarp elektrības ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem.

ES nosaka 2020. gada valsts mēroga mērķus kombinētai enerģijas izmantošanai elektrības, apkures un dzesēšanas un transporta vajadzībām. Komisija var sākt tiesvedību pret dalībvalstīm, kuras nerasniedz šos mērķus. Dalībvalstīm ir tiesības formulēt pašām savus (izaicinošākus) mērķus atjaunojamo energoresursu jomā. Tomēr attiecībā uz 2030. gadu valstu mērķi tika atmesti un tika noteikts vispārējs ES mērķis.

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tādas kā valstu parlamenti, nozares un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji.

Īpašais ziņojums Nr. 8/2019 "Vēja un saules enerģijas izmantošana elektroenerģijas ražošanā: lai sasniegtu ES mērķus, ir jāveic būtiski pasākumi" ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās.